

Elektronik Devlet Uygulamaları Kapsamında E-Tebliğ Sistemi

E-Notification System within the Scope of Electronic Government Applications

ÖZET

Küreselleşmenin etkisiyle tüm Dünyada olduğu gibi ülkemiz kamu yönetiminde de köklü değişiklikler meydana gelmiştir. İnternetin hayatımıza girmesiyle birlikte kamusal hizmetlerin sunulmasında ve vatandaşların ihtiyaçlarının karşılanmasında kırtasiyeciliğin ve işlem sürelerinin azaldığı dolayısıyla hizmet kalitesinin de değiştiği bir dönem başlamıştır. Dijitalleşmenin getirdiği yeniliklerden biri de kamu kurumları tarafından vatandaşlara ve diğer paydaşlara yapılan tebligat sisteminde yaşanan değişim olmuştur. Kâğıt ortamda yapılan tebligatlardan elektronik tebligat sistemine geçiş yapılarak aynı zamanda ülke ekonomisine de önemli katkılar sağlanmıştır. Bu çalışma da elektronik devlet sisteminin etkisiyle hayatımıza giren elektronik tebligat sisteminin temellerini oluşturan Kayıtlı Elektrtonik Posta (KEP) sistemi ile tebliğ yöntemlerinde yaşanan değişimlere ve güncel gelişmelere değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, E-Tebligat, KEP.

ABSTRACT

Keywords: XXXXXXX, XXXXXX, XXXXX (Times New Roman, 9 Punto). With the impact of globalization, radical changes have occurred in the public administration of our country, as well as all over the world. With the introduction of the Internet into our lives, a period has begun in which red tape and processing times have decreased in providing public services and meeting the needs of citizens, thus changing the quality of service. One of the innovations brought about by digitalization has been the change in the notification system made by public institutions to citizens and other stakeholders. The transition from paper notifications to the electronic notification system also made significant contributions to the country's economy. In this study, the changes and current developments in the notification methods with the Registered Electronic Mail (KEP) system, which forms the basis of the electronic notification system that entered our lives with the influence of the electronic government system, will be discussed.

Keywords: Digitalization, E-Notification, KEP.

GİRİŞ

Geleneksel devlet yönteminde kamu kurumlarının sunduğu çeşitli hizmetlerde, vatandaşlar çok sayıda bürokrasi süreciyle baş başa kalmak durumunda kalmaktaydı. Vatandaşlar ihtiyaç duydukları bir hizmeti alabilmek için çok fazla bürokratik düzenleme ile karşı karşıya gelerek basit bir iş karmaşık hale gelebilmekteydi. Bu durum hem ülke ekonomisine hem de hizmeti sunan kurumun itibarına zarar verebilmekteydi. Aynı zamanda, bu işlerin sevk ve idaresi için oldukça fazla miktarda çalışan ve memurun işe alımı gerçekleştirilmekteydi. Bunun yanı sıra basit süreçler için çok sayıda form ve imza süreçleri gerekli olabilmekte, işlemler aylar alabilmekteydi (Yıldırım ve Karakurt, 2004).

Bilgi çağında yaşanan gelişmeler vatandaşların gündelik işlerini yerine getirmesinde köklü değişiklikler getirmeye başlamış, iş yapılış süreçlerinde, çalışma koşullarında ve boş vaktin kullanılmasında yeni değişiklikleri gündeme getirmeye başlamıştır. Yönetim alanlarında, Bilgi çağı teknolojilerinde, hükümet programlarında, kamu kurumlarının işleyişinde, bireylerin kamu hizmetlerine katılımlarında ve demokratik kavramların yeniden tanımlanmasında ve hizmetlerin bireylere daha hızlı şekilde ulaştırılmasında umut verici gelişmeler yaşanmıştır.

Kamu da hizmetlerin yönetimi ve sürecin yönetilmesi ülkelerin temel sorunu arasında yer almaktadır. Kamu Yönetiminde bireylerin doğumlarından vefatlarına kadar talep ettikleri hizmetlerin sunulmasıyla birlikte; şirketlerle, uluslararası ilişkilerde diğer devletlerle ve hizmetlerin sunumlarında sorunlar ve çözüm arayışları iktidarda olanlar ve muhalefet tarafından hep tartışma konusu olmuştur. Teknolojide yaşanan gelişmelere paralel olarak iletişim ve bilgiyi hizmet sunumunda ana unsur olarak benimseyen devletler, vatandaşlarıyla olan ilişkilerinde yeniden gözlem geçirme ve geliştirme ihtiyacı benimsemiştir (Tarhan, 2011:25).

E-devlet olgusundan bir kavram olarak anlaşılması gereken; hükümetin yurttaşlarına karşı gerçekleştirmek durumunda olduğu görev ve hizmetler aracılığıyla yurttaşların hükümete karşı mevcut olan görev ve hizmetlerinin

Sinan Havaçeken¹

How to Cite This Article

Havaçeken, S. (2023). "Elektronik Devlet Uygulamaları Kapsamında E-Tebliğ Sistemi" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:117; pp:9233-9240. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sssj.73107>

Arrival: 19 August 2023

Published: 30 November 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Kırşehir, Türkiye, ORCID ID: 0009-0005-5529-1292

karşılıklı biçimde elektronik iletişim ağları ve işlem ortamları içerisinde hiçbir kesintiye uğramadan aynı zamanda oldukça güvenli şekilde gerçekleştirilmesidir (www.taek.gov.tr, 2023).

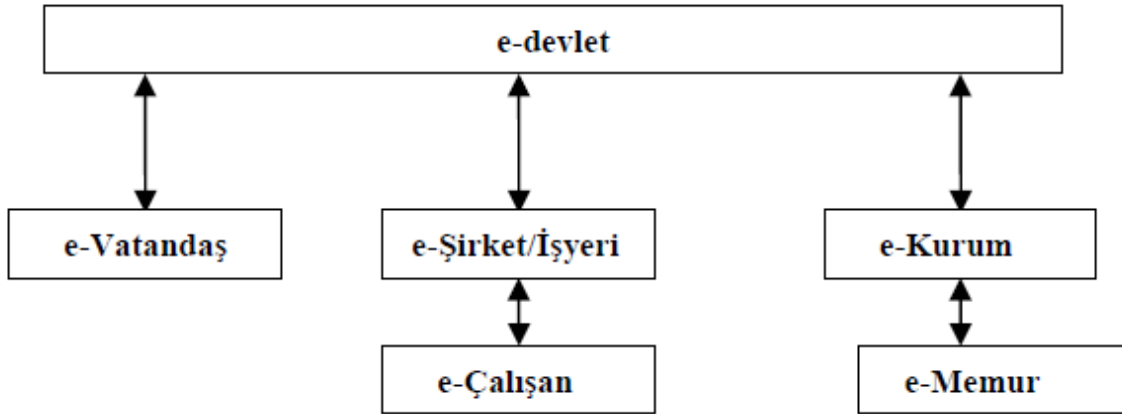
Elektronik devlet sistemine geçiş ülkeler açısından aşamalı şekilde olmuştur. Sistemi yeni olan ülkeler sadece bilgi verme ve belge/form indirme gibi basit uygulamalarla hizmet vermektedir. Söz konusu hizmet sunumu aşamalı olarak gerçekleşirken, aşamalar arasındaki tüm geçişler teknolojik ve karmaşıklık seviyesini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda birinci aşamada basit ve sade bir bilgi ve iletişim teknolojisi yeterli görülürken, ileri aşamalarda daha ileri teknoloji ve işlemler gerekli olmaktadır. Üçüncü ve dördüncü aşamalara gelindiğinde ise aşamalar arasındaki geçiş işlemleri için teknoloji, beşeri ve kurumsal altyapı gibi faktörlerin hepsinin bir arada yeterli düzeyde olması beklenmektedir (Naralan, 2008).

Günümüzde Avrupa ülkeleri elektronik devlet sistemini en iyi şekilde kullanarak vatandaşlarına etkin hizmet vermektedir. Almanya gibi ülkeler geleneksel kamu yönetiminin kalıntıları olan fiziki tebliğ yöntemlerini tamamen kaldırmaya başlayacaklarını açıklamışlardır. Yapılan açıklamada eski haberleşme kaynaklarının kullanılmayacağı tüm işlemlerin elektronik ortamda yapılacağı hedefini duyurmuştur. Kâğıt posta ve telgraf zamanla ortadan kalkarak yerini e devlet tabanlı iletişim kaynaklarına bırakacağı gözükmemektedir. Ülkemiz de e tebligat ve KEP uygulamaları da bu amaçla geliştirilmiştir.

Elektronik devlet sistemi hayatımıza birçok yenilik getirmiştir. Bu yeniliklerden biri olan elektronik tebligat sistemini ülkemizde kullanan öncü bakanlıkları Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı olarak sayabiliriz. Bu çalışmada daha çok Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kullanıma açılan ve birçok bakanlık ve kurumun kullandığı e-tebligat sistemine değinilecektir. E-tebliğ sistemi sadece ülke ekonomisine değil aynı zamanda yeşil çevreye de katkı vermektedir.

ELEKTRONİK DEVLET SİSTEMİNİN TANIMI VE ÜLKEMİZDE Kİ GELİŞİMİ

Son otuz yıllık süreçte gündemimizde yer edinen e-devlet kavramının açıklanmasına yönelik birçok akademik ve kurumsal çalışma yapılmıştır. E-Devlet kavramı olarak “e” elektronik, devlet ise toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal örgütlü bir ulus veya uluslar topluluğunu ifade etmektedir. Az maliyet ile tüm bilgi ve verilerin hızlı bir şekilde elde edilerek dağıtılması, bireyler ile kurumlar arasında mal / hizmet alma ilişkisinin çevrim içi yöntemler ile daha etkin ve daha verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi teknolojik yenilik ile olanaklı kılmıştır. Bu yenilikler geleneksel kamu yönetiminde hizmet üretme ve sunma yöntemleri için yeni bir anlayışı gündeme getirmiştir. Bu anlayışı kavramsal olarak elektronik devlet ya da e devlet modeli olarak anılmaktadır (Kösecik ve Karkın, 2004:119-120).

Şekil 1: E-devlet yapısı

E devletin bir diğer tanımı ise, kamu kurum ve kuruluşları tarafından hizmetlerin sunumunda, yönetilenlerin ise demokrasiye ve yönetim sürecine katılmalarında bilgi sistemleri ve bilgi işlemleri teknolojisinin kullanılmasıdır (Yıldız, 2007: 39). Küresel anlamda kuruluşlara avantaj sağlayan bu sistemler, hizmetler ve yetenekleri geliştirme açısından önemlidir (Altıntaş ve Özata, 2021a: 4). Uçkan (2003: 4), e devleti bir yönetim modeli olarak nitelendirmiş ve e devletin nihai amacının e demokrasiyi gerçekleştirmek olduğunu nitelendirmiştir. Altıntaş ve Özata (2021b: 26) ise e devlet sistemlerinin 1990'lı yıllardan bu yana faaliyette olduğunu ve yönetim bilişim sistemleri temelinde oluştuğunu ifade etmektedir.

Anntiroiko (2008) e devlet tanımını yaparken dört ayrı kategoriden hareket etmiştir.

Tablo 1: Annttiroiko'ya göre e devlet tanımını oluşturan nedenler

<i>Teknolojik Araçlar</i>	<i>Devletin Amaçları ve Aktif Rolü</i>	<i>Vatandaşlar, Müşteriler ve Uygulama Alanları</i>
Bilgi teknolojilerinin kullanılması ifade eder. Bu da e devlet kavramının "e" sini oluşturur.	Devlet tarafından kullanılan bilgi iletişim teknolojilerinin amacı ve uyumudur.	Bura e devletin ilişkisel yönünü yansıtır. Yararlananların e devlete uyumudur. E devlet uygulamaları ya da işlevsel alanlarıyla alakalıdır. E-sağlık, e-tebligat vs gibi.

İlk elektronik devlet uygulaması 1991 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde bankacılık sektörü ile başlamıştır. 1993 yılında ise diğer ulusal hizmet sektörlerini de teşvik edilerek ABD'nin "e-devlet" stratejisi ve vizyonu somutlaşmaya başlamıştır. ABD'nin e devlet uygulamalarını ilk geliştiren ve vatandaşlarının kullanımına açan devlet olduğu kabul edilmektedir. Ülkede bazı hizmetlerde elektronikleşmenin daha önce geldiği görülmektedir. ABD Federal Gelirler İdaresinin 1985 yılında elektronik veri değişim modelini kullanarak vergi mükelleflerinin tahsilat ve beyanname verme işlemlerini e-vergileendirme modülleri ile internet ortamına taşıdığı görülmektedir.

Ülkemizde elektronik devlet sisteminin gelişmesinde Avrupa Birliği uyum politikaları etkili olmuştur. Avrupa Komisyonu tarafından 1999 yılında kabul edilen E-Avrupa girişiminin ülkemiz gibi aday ülkelerce de kabul edilmesi ile literatür de elektronik devletin gelişimi konusunda E-Avrupa öncesi ve sonrasının ayrı ayrı etkisi olduğu görülür. E Avrupa girişimi öncesi 1993 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi ve TÜBİTAK tarafından ülkemizde ilk internet bağlantısı sağlanmasına rağmen elektronik devlet çalışmalarının internetin halen hayatımıza girmediği 1983 yılında Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun oluşturulmasıyla başlanıldığı görülmektedir (Nohutçu ve Demirel, 2005:35).

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun 1997 yılında 29 önemli karar açıklanmıştır. Bu kararlar içerisinde en önemlisi Ulusal Enformasyon Altyapısı Ana Planının(TUENA)'nın hazırlanması olmuştur (İnce, 2001: 72). Ulusal Enformasyon Altyapısı Ana Planında: "...İnsanlarımıza, vergi, tapu ve kadastro gibi kamu hizmetleri ile; bankacılık ve sigortacılık hizmetlerine evinden, işyerinden erişme imkanı sağlanacaktır" hedefi ifade edilmiştir.

E-Avrupa girişimi Avrupa Birliği üyesi ülkelerin (1) daha ucuz, daha hızlı ve daha güvenli internet, (2) insana yatırım ve (3) internet kullanımını güçlendirmek amaçları ile (Şeyhanlıoğlu, 2007:97) 1999 yılında kabul edilmiştir. Ülkemizin de aralarında bulunduğu üye ülkeler ise girişime e-Avrupa + Eylem Planı adıyla 2001 yılında projeye dâhil olmuştur.

E-Avrupa eylem planıyla birlikte teknolojik altyapısını güçlendirmeye ve kurumlarında elektronik veri tabanını güçlendirmeye amaçlayan Türkiye'de bütün elektronik kamu hizmetlerini tek çatı altında toplamayı amaçlayan e-devlet uygulaması ilk kez 2008 yılında erişime açılmıştır. Günümüzde 957 kamu kurum ve kuruluşu ile yerel yönetim kuruluşları, üniversiteler vb. kuruluşların 6900 hizmeti e-devlet uygulaması altında sunulmaktadır.

Elektronik Tebligat Sisteminin Gelişimi

Kamu kurumları tarafından vatandaşlara gönderimi yapılan postaların elektronik ortamda yapılmasını sağlayan e-tebligat sisteminin temellerini ve hukuki alt yapısını Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) sistemi oluşturmaktadır. Kurumlar geliştirdikleri elektronik devlet sistemi kaynaklı tebligat yöntemlerinin kurum içinde uygulanabilirliğini ve sürecin neler olduğu iyi bilinmesi gerekmektedir. Çalışmamın bu bölümünde KEP sisteminin doğuşu, ülkemizde ki durumu ve sistemin işleyişi üzerinde durulacaktır.

Kayıtlı Elektronik Posta Uygulaması ve Türkiye

Kamu kurumları ile vatandaşlar arasında iletişimin kurulmasında yoğun olarak kullanılan e-postaların güvenlik kaygılarını ortadan kaldırmak amacıyla "Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)" sistemi kullanılmaya başlanılmıştır. İlk kez Amerika Birleşik Devletlerinde kullanılmaya başlanılan KEP projesini "Bir elektronik iletinin tarafları veya muhatapları arasında KEP hesabı vasıtasıyla hukukî ve teknik güvenliğe sahip bir şekilde gönderilip alınmasını sağlamak ve güvenli iletişimde bulunmak gibi amaçlarla kullanılan iletişim sistemidir" şeklinde tanımlayabiliriz (RG.25.08.2011/28036. Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.).

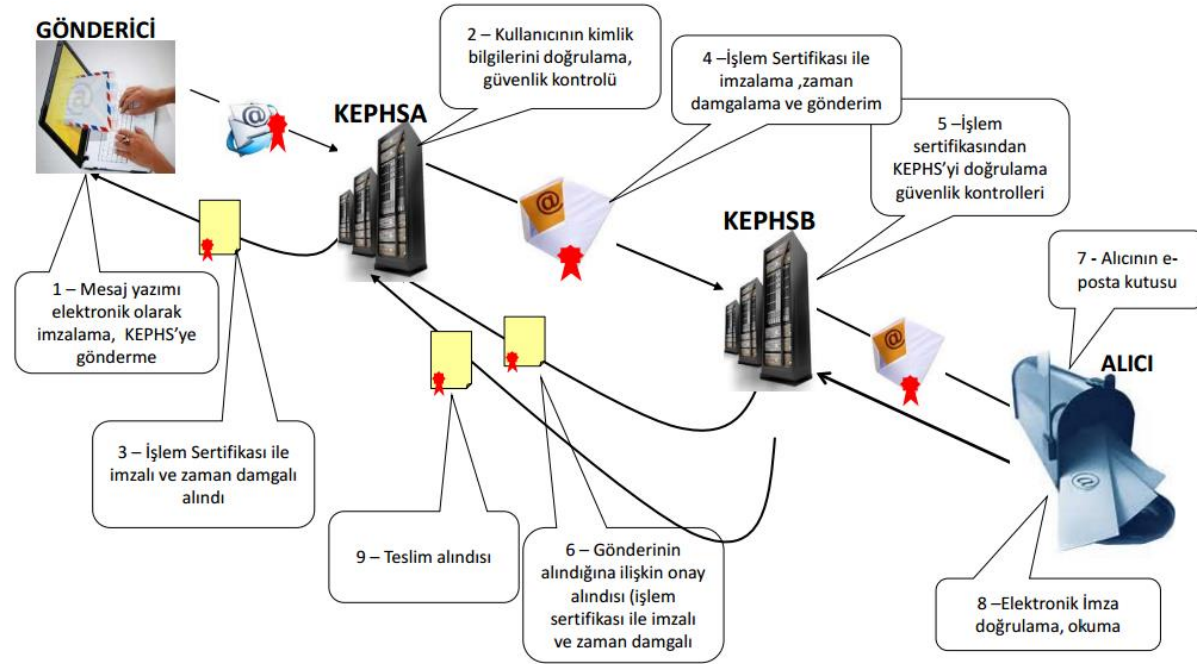
İşlem maliyetleri, güvenilirlik, hızlı ileti gönderimi ve devamlılığı gibi cazip yönleriyle ülkemizde de yaygınlaşan KEP eskiden elle düzenlenen ve fiziki olarak gönderilen tebligat sisteminin yerini almıştır. Geçmişte Posta Teşkilatı tarafından elden tebliğ yöntemi kullanılmaktaydı. Bu durum hem postanın istenen sürede iletilmemesi hem de doğru kişiye tebligat yapılıp yapılmadığı hakkında sorunlar çıkarabilmekteydi. Düzenlenen bu yöntem ile istenmeyen olumsuzluklar ortadan kalkmakta elektronik ortamda düzenlenen posta evrakları alıcıları tarafından teslim alınıp alınmadığı kontrol edilebilmektedir(Akleylek ve Diğerleri, 2011: 726).

Birçok ülkede kullanılan ve ülkemizde 2012 yılında hukuki temelleri tamamlanmış olan bu sistem tüm elektronik işlemlerde kullanılabilir. Sadece kamu kurumları tarafından kullanılan elektronik tebligat sisteminde değil

normal posta sistemi ile gönderimi yapılan tüm belgeler ile telefon, su, doğalgaz, elektrik gibi faturalarının iletiminde de bu sistem kullanılmaktadır.

Kayıtlı Elektronik Posta Kullanımı

Kayıtlı Elektronik Posta sistemini kullanmak isteyen vatandaşlar ile tüzel kişiler KEP Hesap Sistemine kimlik doğrulama adımlarını geçmek zorundadır (Yılmaz ve Üstündağ 2015: 213). Bu adımı geçen kullanıcılar kendilerine gelen postaları elektronik ortamda almaya başlamakta, güvenli şekilde bilgilerine ulaşabilmektedir. Sistemden yararlanacak kimse ile kurum veya kuruluşun arasında “Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcısı” taahhüdünün onaylanması gerekmektedir.

Şekil 2: KEP sisteminin İşleyişi

Kaynak: (<https://www.btk.gov.tr/>, 2023)

Yukarıdaki şekilden hareketle KEP Sisteminin çalışma işleyişini kısaca şu şekilde sıralayabiliriz:

- ✓ Yetkili elektronik evrakı e-imza aracılığıyla imzalar ve KEPHS sistemine gönderir.
- ✓ Yetkilinin kimlik bilgileri sistem tarafından doğrulanır ve güvenlik kontrolü sağlanır.
- ✓ İşlem sertifikası oluşturularak zaman damgası konur.
- ✓ Belgenin gönderimi sistem tarafından sağlanır.
- ✓ Belgenin ikinci faktör kontrolleri sağlanır. Burada göndericinin belge göndermeye yetkili olup olmadığı vb güvenlik kontrolleri yapılır.
- ✓ Gönderinin alındığına dair onay alındısı göndericiye iletilir.
- ✓ Alıcının e-postasına belge gönderimi yapılır.
- ✓ Alıcı kimlik ve güvenlik kontrolleri ile sisteme girer ve postayı okur.
- ✓ Alındı belgesi postayı gönderen kuruma iletilir.

Sistemin dokuzuncu adımı hukuki olarak önem taşır. Bazı kurumlar ve kuruluşlar tarafından gönderilen posta bu tarihte tebliğ edilmiş sayılır. Alıcı bu tarihten itibaren yasal haklarını kullanabildiği gibi diğer haklarından da faydalanır. Bir diğer husus ile bazı kurumlarda dokuzuncu adımda tebliğ tarihinin değişebildiğidir. Örneğin Vergi Daireleri tarafından tebliğe gönderilen Ödeme Emirleri gibi belgeler vatandaşın kayıtlı postasına veya cep telefonuna iletildiği beşinci gün tebliğ edilmiş sayılmaktadır.

E-TEBLİGAT SİSTEMİ

Elektronik ortamda tebligat yapabilmeye olanağı ilk kez 2010 yılında 6009 sayılı Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 7.Maddesiyle Hayatımıza girmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 107/A maddesine eklenen kanun maddesi ile yapılacak tebliğin

mükellefin tebliğe elverişli elektronik bir adres vasıtasıyla yapılmasına imkân sağlamıştır. Uygulama ilk kez Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı kuruluş olan Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından kullanılmıştır.

E-Tebliğat Sistemi Kullanma Zorunluluğu ve Tebliğ Süreci

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile birlikte e-tebliğat zorunluluğu getirilen mükellefleri şöyle sayabiliriz.

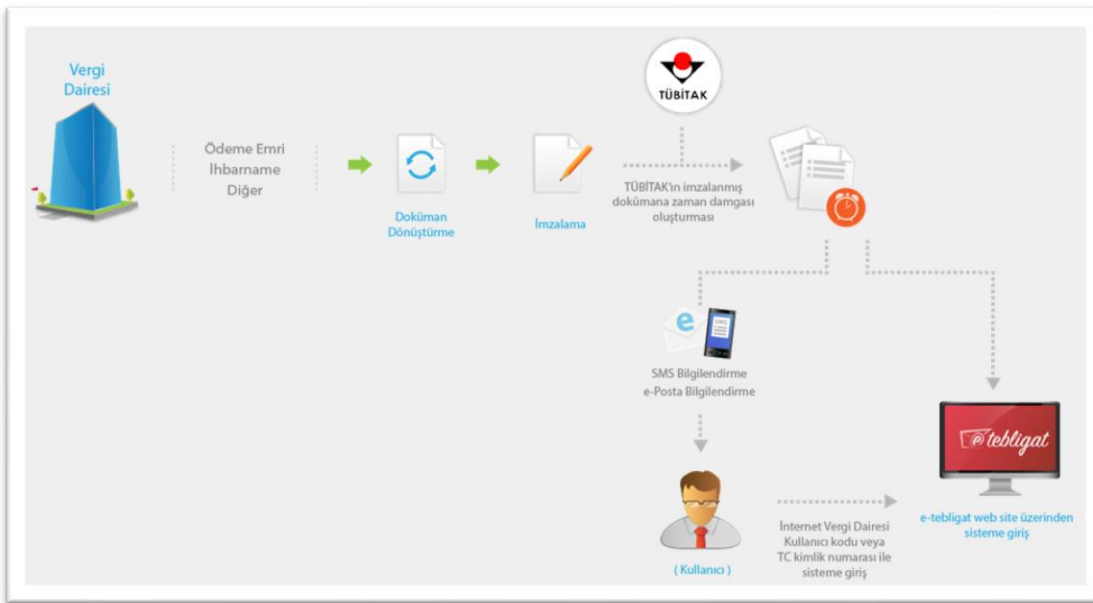
- ✓ Kurumlar vergisi kanunu gereği mükellef bulunanlar,
- ✓ Ticari, zirai ve mesleki kazanç bakımından gelir vergisi yükümlülüğü olan 1.sınıf defter tutan mükellefler ve serbest meslek mensupları,
- ✓ Kendi istekleri üzerine zatlarına e-Tebliğat yapılması isteminde bulunanlar (Arslan, Biniş, 2016: 307).

Yukarıdan da anlaşılacağı üzere elektronik tebliğat sistemine dahil olmada vergi mükelleflerine zorunluluk getiren düzenlemeler olduğu gibi ihtiyarilik de bulunmaktadır. Kurumlar Vergisi mükellefleri ile 1.sınıf defter tutan mükellefler ve serbest meslek mensuplarına uygulama zorunluyken 2.sınıf tüccarlar ile basit usul mükellefler ile herhangi mükellefiyeti olmayan kimseler içinde ihtiyarilik bulunmaktadır.

Sisteme vergi mükelleflerinden Kurumlar Vergisine tabi mükellefler 15 gün içerisinde 1.sınıf defter tutan mükellefler ve serbest meslek mensupları aynı gün içerisinde başvurmak zorundadır.

Elektronik ortamda yapılan tebliğlerde, mükellefin tebliğe elverişli elektronik adresine evrakın iletilmesinden itibaren beşinci gün tebliğ edilmiş sayılmaktadır. Mükellefler gelen tebliği internet vergi dairesine giriş yapmaları durumunda okuyabilmektedir.

E tebliğat sistemi zorunluluğuna dâhil olmayan mükelleflere 213 sayılı vergi usul kanunu hükümleri gereğince cezai işlem uygulanmaktadır. Sistemden şahıs mükellefleri için vefat halinde Kurumlar Vergisi mükelleflerinde tasfiye halinde çıkılabilmektedir.

Şekil 3: E-tebliğ süreci

Kaynak: (<https://www.gib.gov.tr/e-Tebliğat> erişim tarihi: 22.01.2023).

E-Tebliğat Sisteminin Diğer Kurumlar Tarafından Kullanılması

Kurumsal Elektronik Tebliğat Sistemleri Projesi (KETSİS) adı verilen ve E-tebliğat sisteminin diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca uygulanabilmesine imkân sağlayan uygulama ile e tebliğat sistemi Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Vergi Denetim Kurulu ile İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bu sistemi kullanmaya başlamıştır. E tebliğat kullanmaya başlayan vatandaşlar bu kurumlardan aldıkları tebliğatları e tebliğat sistemine internet vergi dairesinden girerek görebilmektedir. Bu sistemde de e tebliğat tebliğ evrakının güvenli elektronik adrese iletilmesinden itibaren beşinci gün yapılmış sayılmaktadır.

Elektronik Tebligat Sisteminin İşlevleri ve Faydaları

Aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere E-tebliğ sisteminin üç temel işlevi bulunmaktadır (Varol, Baştürk, 2015: 271).

Tablo 2: E Tebliğ işlevleri

İŞLEV	FAYDASI
Teslimat	Vatandaşların kayıtlı KEP adreslerine tebliğ evrakları kusursuz şekilde iletilmektedir.
Bilgilendirme	Vatandaşların hesabına iletilen e-tebliğ evrakı SMS veya e-posta ile bilgilendirilir.
Belgelendirme	İhtilaf vb durumlar için e-tebliğler sistemde 30 yıl saklanır. Gerek görüldüğünde Delil Kaydı ile belgelendirilir.

Elektronik Tebligat sisteminin faydalarını ise şu şekilde sıralayabiliriz (Yurtsever, 2016: 462);

- ✓ Tüm verilerin dijital ortamda 30 yıl saklanması posta evrakının kaybolma riskini ortadan kaldırmıştır.
- ✓ Evrakın içeriği korunarak üçüncü kişilere karşı mahrem bilgilerin kontrolü sağlanmaktadır.
- ✓ Normal posta işlemine karşı daha hızlıdır.
- ✓ Sistem de gönderici ile alıcının arasında direkt tebliği sağladığından bu konuda çıkan uyuşmazlıkları engelleyecektir.
- ✓ Klasik postaya göre maliyeti çok düşüktür.
- ✓ Kırtasiyeciliği azaltması sayesinde doğaya katkısı vardır.
- ✓ Sistem kamu kurumları ile vatandaşlar arasında iletişim kalitesini artırarak olumsuzlukların önüne geçmiştir.

Sayılarla E-Tebligat Sistemi

Elektronik tebligat sistemine dahil olan kullanıcı sayısının artmasıyla birlikte gönderilen tebliğ sayısı da artmıştır. Bu durum posta ve kırtasiyecilik maliyetlerini azalttığı gibi zaman tasarrufu sağlamıştır.

Tablo 3: e-Tebligat Sayısı (2019-2022)

Gösterge	Ölçü	2019	2020	2021	2022
e-Tebligat Sayısı	Adet	17.481.926	8.779.021	14.203.886	30.795.165

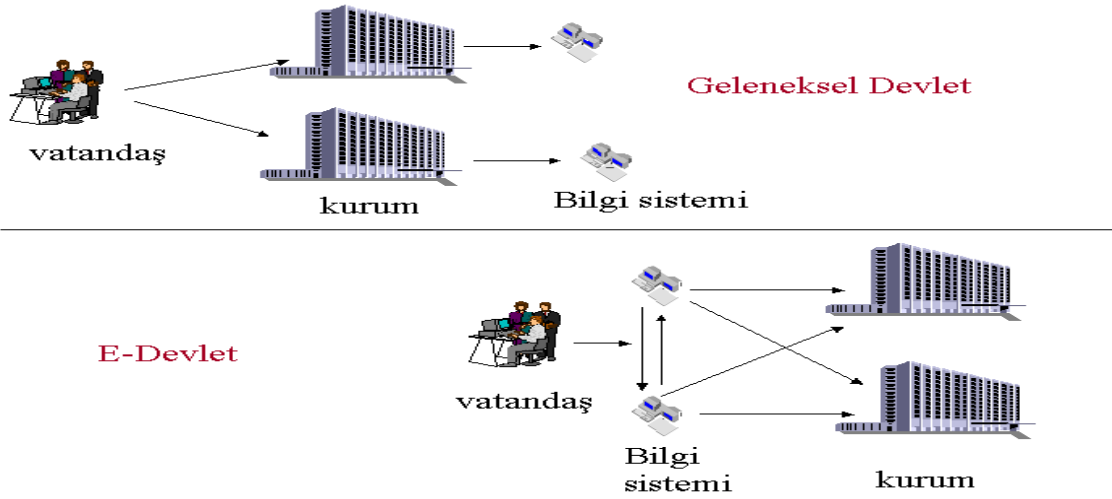
Kâğıt, postalama ve arşivleme masraflarını minimuma indiren elektronik tebligat uygulamasıyla Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 yılında otuz milyon tebligatı elektronik ortamda gerçekleştirirken bu işlemde yaklaşık iki milyar TL ve 1600 ton kâğıt tasarrufu sağlanmış bu durum sayesinde yaklaşık 27 bin ağacın kesilmesi engellenmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkelerin gelişmişlik düzeyinin ve internet kullanımının artmasıyla hizmetlerin sunumunda değişiklikler olmuştur. Elektronik devlet kavramı, devlet ve vatandaş özelinde farklı kalıpları ortaya çıkarmıştır. Malkia ve Savolainen (2003:3-7) e devletin ortaya çıkışını dört temele bağlamakta bunları bilginin değişen rolü, sosyal organizasyon ve yardım tiplerindeki değişiklik, küreselleşme ve bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı şeklinde saymaktayken,

Yıldız (2003:308) bu etkenleri üçe ayırmış bunları; çevresel etkenler, yönetsel etkenler ve politik etkenler olarak sıralamıştır. Bu etkenlerden de anlaşılacağı üzere bilgi teknolojilerinde yaşanan ciddi değişimler vatandaşların kamusal hizmetleri daha hızlı ve etkin olarak almak istemelerine neden olmuştur.

Geleneksel devlet anlayışı ile elektronik devlet arasında birçok farklılıkta bulunmaktadır. Geleneksel yönetimde, yönetimin verdiği hizmetlere ihtiyaç duyan yurttaş profili görülürken, e devlette kamu kurumları vatandaşın bilgi ihtiyacını öngörme gayreti içerisinde girmekte ve sunulacak hizmetlere etki ederek bilginin yüklenmesinde etkin bir vatandaş profili oluşturmuştur.

Şekil 4. Geleneksel Devlet-E Devlet sistematiği

Yukarıdaki şekilden de görüleceği üzere elektronik devlet sisteminin birçok faydası vardır. Maliyet ve zaman tasarrufu ile vatandaşın devletine güveni, devletinde vatandaşına karşı itibarı artmaktadır. E-devletin hayatımıza girmesiyle birlikte tebligat sisteminde de önemli değişimler olmuştur. Kayıtlı Elektronik Posta uygulaması ile vatandaşlara tebliğler kolaylaşmıştır. Kurumlar kendi tebligat sistemlerini kurarak tebliğlerini en az maliyetle hızlı şekilde yapabilmektedir. KEP sistemi ile e-tebliğ sistemi arasında ki temel fark KEP sistemini kurumlar kullanırken e-tebliğ sistemini ayrıca vatandaşların da kullanmasıdır. Örnek olarak her kurumun bir KEP adresi vardır. Kurumlar başka kurumlar ile yazışma yaparken ve vatandaşların dilekçelerine cevap verirken KEP sistemlerinden faydalanır. Çıkan tebliğ evrakı başka kuruma gidecekse o kurumun KEP sistemine (idari kimlik numaralarıyla) vatandaşa gidecekse KEP üzerinden kurumun e-tebliğ sistemine (vatandaşın T.C. veya vergi kimlik numarasıyla) gider ve kendisine tebliğ evrakı gelen kimse SMS veya posta ile bilgilendirilir. Posta geldiğine dair bildirim alan vatandaş sisteme güvenli şekilde girerek tebliğini okur.

Sonuç olarak, elektronik tebligat sistemi, KEP ve bu sistemler ile bağdaşık tüm sistemlerin vatandaş ve devlet özelinde olumlu getirileri oluşturmaktadır. Ancak sistemin halen birçok eksikliği bulunmaktadır. Bu eksiklikleri öneri şeklinde şu şekilde sıralayabiliriz;

- ✓ Bu sistemlerin tanıtımına önem vererek vatandaşlar bilinçlendirilmeli, eğitim ve kamu spotları ile vatandaşlarımıza duyurulmalıdır.
- ✓ Sistemleri kullanmak için internet ağı gerekli olduğundan bu modüllere erişimin internetten kota yemeden ulaşılması sağlanmalı, bu sayede tüm vatandaşlara eşit bir hizmet sunumu sağlanacaktır.
- ✓ Sisteme dahil olma zorunluluğu yasal düzenlemeler ile artırılmalıdır.
- ✓ Sisteme dahil olmayan kimselere uygulanan cezai müeyyede yetersiz olduğundan yeniden düzenlenmelidir. Örneğin vergi mükellefleri sisteme dâhil olmadan mükellefiyeti açılmamalı. Bu sayede vergi kayıp ve kaçakçılığı en aza indirilebilir.

KAYNAKÇA

Akylek, S. ve Diğerleri. (2011). “Kriptoloji ve Uygulama Alanları: Açık Anahtar Altyapısı ve Kayıtlı Elektronik Posta”. Akademik Bilişim 11 – XIII. Akademik Bilişim Konferansı, 2-4 Şubat 2011, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Altıntaş, M. ve Özata, M. (2021a). “Stratejik Bilgi Yönetim Sistemleri Üzerine Bir İnceleme”. Şahin Karabulut (Ed.) Yönetim, Strateji ve Organizasyon Alanında Bilimsel Tartışmalar, Gazi Kitabevi, pp.1-23, 1. Baskı. Ankara.

Altıntaş, M. ve Özata, M. (2021b). “Yönetim Bilişim Sistemlerinin Stratejik Yönetim Düzeyinde Etkileri Üzerine Bir İnceleme”. Şahin Karabulut (Ed.) Yönetim, Strateji ve Organizasyon Alanında Bilimsel Tartışmalar, Gazi Kitabevi, pp.23-48, 1. Baskı. Ankara.

Anntihiroko, A. V. (2008). “A Brief Introduction to the Field of E-Government. (Editör: Ari-Veikko Anntihiroko). Electronic Government: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications”. Hershey: Information Science Reference, Ixi-Ixxv

Arslan, M. ve Biniş M. (2016). “Türk Vergi Sisteminde Tebligat ve Elektronik Tebligat”. Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 14(1), 300-317.

BTK, Bilgi Teknolojileri Kurumu, www.btk.gov.tr.

İnce N. M. (2001). “Elektronik Devlet-Kamu Hizmetlerinin Sunulmasında Yeni İmkânlar”. DPT Yayınları, Ankara.

Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. (2011). TC Resmi Gazete, 28036, 25 Ağustos.

Kösecik, M. ve Karkın, N. (2004). “Belediye Yöneticilerinin ve Meclis Üyelerinin E-devlete Bakışı Denizli Belediyesi Örneği”. Türk İdare Dergisi, Sayı 443, Haziran, 119-139.

Naralan, A. (2008). “E-Devlete Etki Eden Faktörler”. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12 (2), 457-468.

Nohutçu, A. ve Demirel, D. (2005). “Türkiye’de E-Devlet Uygulamaları”. Türk İdare Dergisi, Sayı 447, Haziran, 35-58.

Şeyhanlıoğlu, H.(2007). “Postmodern Kamu Yönetiminde E-Devlet”. Türk İdare Dergisi. Sayı: 456. 81-106.

TAEK, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, www.taek.gov.tr.

Tarhan, A. (2011). “Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler ve E-Devlet Uygulamaları”. Palet Yayınları, Konya.

Uçkan, Ö. (2003). “E-devlet, E-demokrasi ve Türkiye”. Literatür Yay., İstanbul.

Varol, A. ve Baştürk, İ. (2015). “Hukuki ve Teknik Boyutuyla Elektronik Tebligat ile Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi”. Ankara Barosu Dergisi, sayı:1, 263-278.

Yıldırım, H. ve Karakuş, E. (2004). “E-Devlet ve Uygulamaları”. www.isguc.org.tr, Erişim Tarihi: 14.11.2004.

Yıldız, M. (2003). Elektronik (E)-Devlet Kavram ve Uygulamasına Genel Bir Bakış ve Değerlendirme. (Editörler: Muhittin Acar ve Hüseyin Özgür). Çağdaş Kamu Yönetimi-I. s.s. 305-328, Nobel Yayınları, Ankara.

Yurtsever, H. (2016). “Vergi Hukukunda Tebligatta Yeni Bir Uygulama: Elektronik Tebligat”. Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi 23(2). 451-466.